

Apstiprināts ar

Latvijas Zvērinātu advokātu padomes
28.06.2011. lēmumu Nr.182, ar grozījumiem,
kas izdarīti ar padomes 23.08.2011. lēmumu
Nr.218, padomes 21.05.2013. lēmumu
Nr.102, padomes 27.01.2015. lēmumu Nr.14,
padomes 20.11.2018. lēmumu Nr.178
un padomes 06.10.2020. lēmumu Nr.150

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU KOLĒGIJA LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME

Komisija pretendentu dokumentu izvērtēšanai

Brīvības bulvāris 34, Rīga, LV-1050

ATZINUMS

Rīgā, Brīvības bulvārī 34, 2011.gada 8.jūnijā.

Latvijas Zvērinātu advokātu padome ar 2011.gada 22.marta lēmumu nolēma uzdot Komisijai pretendentu advokāta eksāmena kārtošana dokumentu izvērtēšanai izstrādāt Vadlīnijas par zvērinātu advokātu spēju vadīt, uzraudzīt un nodarbināt palīgus.

2011.gada 11.maijā Komisija pretendentu advokāta eksāmena kārtošana dokumentu izvērtēšanai (turpmāk – Komisija) apsprieda un vienbalsīgi atbalstīja šādu atzinumu – Vadlīnijas par zvērinātu advokātu spēju vadīt, uzraudzīt un nodarbināt palīgus:

Saskaņā ar Latvijas Republikas Advokatūras likuma (turpmāk – Advokatūras likums) 84.pantu, par zvērināta advokāta palīga patronu var būt zvērināts advokāts, kas ne mazāk kā septiņus gadus praktizējis kā zvērināts advokāts un spēj vadīt, nodarbināt un uzraudzīt palīgu; par to katrā atsevišķā gadījumā spriež Latvijas Zvērinātu advokātu padome (turpmāk – Padome).

Komisija vērs uzmanību, ka zvērinātam advokātam, lai kļūtu par patronu, ir ne vien jābūt praktizējušam septiņus gadus, bet arī jāatbilst papildus likumā izvirzītajām prasībām – jāspēj vadīt, nodarbināt un uzraudzīt palīgu.

Komisija vērs uzmanību uz likuma normu, ka Padomei par katra patrona pretendenta spējām ir jāspriež atsevišķi, tas nozīmē, ka par katru patrona pretendentu ir jāpieņem individuāls lēmums, bet ne lēmums par vairākiem zvērinātiem advokātiem kopā „pēc saraksta”.

Zvērinātam advokātam ir pienākums iesniegt informāciju, kas apliecina viņa spējas vadīt, nodarbināt un uzraudzīt palīgu. Komisija uzskata, ka ir vērtējama iesniedzēja iesniegto dokumentu atbilstība Dokumentu juridiskā spēka likumam un 2018.gada 4.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”, kā arī izvērtējams, vai iesniegtā informācija (jebkāda veida dokumenti) apliecina zvērināta advokāta spējas uzņemties patrona pienākumus.

Saskaņā ar Advokatūras likuma 92.pantu, zvērinātu advokātu palīgiem jādarbojas zvērinātu advokātu vadībā un uzraudzībā.

Advokatūras likuma 104.pantā ir noteikts, ka zvērināta advokāta palīga darbības tiešo uzraudzību veic patrons, kura norādījumi palīgam ir saistoši.

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas Statūtos (turpmāk – Statūti) attiecībā uz zvērināta advokāta palīga patrona pienākumiem ir noteikts sekojošais:

3.2.1. Zvērināta advokāta palīga patrons vada, nodarbina un uzrauga palīgu.

3.2.2. Patrona norādījumi palīgam ir obligāti.

3.2.3. Patrons ir atbildīgs par palīga darbību Advokatūras likuma noteiktajā apjomā.

3.3.2. Zvērināta advokāta palīga darbības tiešo vadību veic patrons.

3.4.2. Zvērināta advokāta palīga darbības kārtības ievērošanu atbilstoši Advokatūras likuma prasībām nodrošina patrons.

Advokatūras likuma 95.pants nosaka, ka pēc diviem gadiem zvērināta advokāta palīgs kārto otro zvērināta advokāta palīga eksāmenu Zvērinātu advokātu palīgu profesionālās sagatavošanas, darbības uzraudzības un eksāmenu komisijas noteiktajā kārtībā. Savukārt, ja nokārtots otrais eksāmens un attiecīgās pirmstiesas izmeklēšanas iestādes, prokuratūras, tiesas, kā arī attiecīgās tiesas darbības teritorijas zvērinātu advokātu vecākais nav devis negatīvas atsauksmes par zvērināta advokāta palīga sniegto juridisko palīdzību, Latvijas Zvērinātu advokātu padome var atļaut zvērināta advokāta palīgam vest lietas pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs, prokuratūrās un tiesās bez pārpilnvarojuma, izņemot krimināllietas apgabaltiesās un Augstākajā tiesā; tās zvērināta advokāta palīgs var vest uz patrona pārpilnvarojuma pamata un viņa vadībā.

No minētās likuma normas izriet, ka patronam ir jābūt spējīgam nodrošināt, ka palīgs savas darbības laikā ir vedis pietiekamu skaitu lietu tiesās, pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs un prokuratūrās. Līdz ar to pašam patronam ir jābūt pietiekamai lietu vešanas praksei, kurā patrons var iesaistīt savu palīgu.

Papildus iepriekš minētajam uzskatām, ka nav pieļaujams zvērinātam advokātam būt par palīga patronu, ja iepriekš viņam ir bijis palīgs un šis palīgs ir pārkāpis advokatūras darbību reglamentējošos normatīvus. Minētais apliecina, ka zvērināts advokāts iepriekš nav ticis galā ar patrona pienākumiem – vadīt, nodarbināt un uzraudzīt palīgu, un, domājams, ka arī turpmāk viņam var būt šādas problēmas.

Nemot vērā iepriekš minēto Komisija iesaka Padomei:

1. Prasīt, lai zvērināta advokāta palīga patrona pretendents iesniedz Padomei apliecinājumu tam, ka:
 - patrona pretendents atbilst Advokatūras likumā, Statūtos un Padomes lēmumos izvirzītajām prasībām par zvērināta advokāta spēju vadīt, uzraudzīt un nodarbināt palīgus;
 - patrona pretendents apzinās, ka, vadot, nodarbinot un uzraugot palīgu, patronam ir jānodrošina palīga darbības atbilstība Advokatūras likuma, Statūtu, Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodeksa, kā arī Padomes lēmumu un Zvērinātu advokātu palīgu apmācības un eksāmenu noteikumu prasībām, un apņemas to nodrošināt;

- patrona pretendents apliecina, ka spēs nodrošināt palīgam nepieciešamo lietu vešanas praksi tiesās un pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs pats / sadarbībā ar citu zvērinātu advokātu / zvērinātu advokātu vecāko;
- patrona pretendents apliecina, ka zvērināta advokāta palīga pretendents patrona pretendentam ir zināms un patrona pretendenta vērtējumā palīga pretendentam ir nevainojama reputācija; palīga pretendents atbilst Advokatūras likuma 83.panta 1.punktā un 14.panta pirmās daļas 2.,4. un 5.punktā noteiktajām prasībām;
- patrona pretendents apliecina, ka atļauj Padomei Advokatūras likumā un Statūtos noteikto funkciju izpildei veikt savu personas datu apstrādi;
- patrona pretendents norāda zvērināta advokāta palīga plānoto prakses vietas precīzu adresi.

Iesniegto apliecinājumu izvērtēt Padomes sēdē, lemjot par zvērināta advokāta palīga pretendenta pielaišanu pie zvērināta advokāta palīga eksāmena kārtošanas, kā arī par uzņemšanu zvērinātu advokātu palīgu skaitā konkrētam patronam.

2. Padomes sēdē klātienē individuāli iztaujāt zvērinātu advokātu par viņa attieksmi pret patrona pienākumu pildīšanu, ja Komisija ir sniegusi nelabvēlīgu atzinumu par patrona spēju vadīt, uzraudzīt un nodarbināt palīgus.

3. Neatļaut zvērinātam advokātam būt par palīga patronu, ja iepriekš viņam ir bijis palīgs un šis palīgs ir pārkāpis advokatūras darbību reglamentējošos normatīvus. Aizliegums būt par patronu darbojas sekojošus termiņus, kas atkarīgi no palīgam piemērotās sankcijas par izdarīto pārkāpumu:

- 7 gadi, ja palīgs, pārkāpuma rezultātā, ir ticis atskaitīts no zvērinātu advokātu palīgu skaita (izņemot gadījumus, kad palīgs ir ticis atskaitīts pēc paša patrona lūguma);
- 5 gadi, ja palīgam ir ticis piemērots disciplinārsods;
- 3 gadi, ja palīga rīcība ir tikusi atzīta par ētikas pārkāpumu;
- 1 gads, ja palīgam ir tikusi izskaidrota rīcības nepareizība.

Termiņš, kurā zvērinātam advokātam nav tiesību uzņemties patrona pienākumus, ja tā palīgam piemērots disciplinārsods, tiek skaitīts no lēmuma par sankcijas piemērošanu pieņemšanas brīža.

Pašam patronam ir jābūt ar izcilu reputāciju, nedrīkst būt nedzēsta disciplinārā sodāmība. Zvērināts advokāts skaitās disciplināri nesodīts, ja no soda piemērošanas dienas ir pagājuši vairāk kā divi gadi.

Komisijas priekšsēdētāja

Baiba Stūrīte